

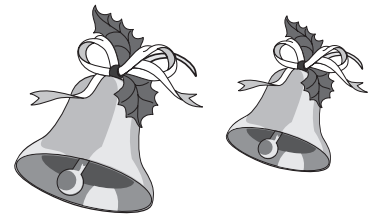
Kliinikumi Leht

SISELEHT 28/28 detsember 2000

Tartu Ülikooli Kliinikum

• MILLINE OLI AASTA 2000 KLIINIKUMI TÖÖTAJATELE

Meenutusi aastast 2000

Jaak Nilsoni foto

Malle Keis, juhatuse liige.

Väga oodatud ja samas kiiresti möödunud sajandivahetuse aasta oli kokkuvõttes edukas, sest ta sisaldas rohkelt uusi mõtteid, ettevõtmisi, kor-daminekuid.

Ka haldusteenistused püüdsid oma tööd võimalikult hästi teha. Tõsi, oli ka sekka tõrvatilku.

Ei läinud me ju mööda sissetallatud radu, vaid otsisime täiesti uusi teid, millele ise tahtsime jäljed jätta. Ette tuli ka libedat ja õhukest jääd, kuid jäime püsti, sest toetasime üksteist.

Mööduvas aastas oli rohkem tasakaalukust, uute struktuuride loomisega kaasnenud teravnurgad lihvis aeg ja inimsuhted paranesid.

Eriline oli majandusteenistuse osalem-

ine Tartu ja Uppsala keskkonna kaitsmise koostööprojektis. Selle abil suudeti kliinikumi pere häälestada keskkonnaprobleemide käsitlemisel positiivselt suhtuma. Tulemus oli üllatav: kliinikumile anti Tartu linnavalitsuse korraldatud "Agenda 21" konkursil "Keskkonnanõudeid täitev ettevõtte 2000" auhinnaline II koht.

Eriline oli sajandivahetus, mil tehnikateenistus tagas valmisoleku energiasüsteemide võimalike häirete ärahoidmiseks. Mitmel korral aasta jooksul kliinikumi välisest põhjustest tekkinud ootamatud vee- ja elektrikatkestused aga ei võimalda tulevikku veel täie kindlusega vaadata.

Eriline on toitlustusteenistuse töötajate jaoks veel mitu kuud kestev toitlustusteenuse ostmise konkursi protsess. Hingeliselt on see teenistuse töötajatele kahtlemata keeruline ja raske periood ning seetõttu hindan väga nende vastupi-

davust.

Eriline oli seegi, et kvaliteediaastal suudeti oluliselt parandada nii patsientide kui töötajate olmetingimusi. Patsiendid tunnevad end märksa turvalisemalt ega karda vajadusel jälle siia ravile tulla, personalil aga on motivatsioon paremini töötada.

Lõpetuseks tsiteerin hiina vanasõna: "Tarkus kuulub minevikule, toimekus olevikule ja rõõm tulevikule."

Siinkohal tänusunad kõigile kliinikumi töötajatele ja ühtlasi soov, et teile kõigile tuleksid rahulikud jõulupühad. Ning et jätkuks meeldivaid elamusi aastavahetuseks ja uue aasta ettevõtmisteks saadaks teid edu!

MALLE KEIS,
juhatuse liige

Kõigepealt tahaksin Juhan Viidingut parafraaseerides öelda, et käesolev aasta OLI eriline.

Minu jaoks oli tähtsaid asju kolm. Esiteks: hiljuti allkirjastas Jaanus Pikani neli lepingut, millega sai ümber aasta tihedat tööd. Pean silmas Eesti ajaloo suurimat investeringut meditsiini tipptehnoloogiasse. Uus angiograaf, magnetresonantsomograaf, kompuutertomograaf ja gammakaamera on maailmatasemel. Raske on üle hinnata selle investeeringu mõju ravikvaliteedile. Kuid minu jaoks on tähtsaim muu: see hange ei ammendanud meie investeringuvõimet pikkadeks aastateks, vaid me võime üsna kindlad olla, et me suudame ka järgmistel aastatel

tehnikasse investeerida.

Teiseks: oleme astunud suure sammu lähemale kliinikumi uuele hoonele. Rootsi ja Eesti valitsuse otsus toetada kliinikumi uue hoone teostatavuse uurimist on väga oluline märk ja juba hulk aega ei ole põhiküsimuseks enam "kas?", vaid "kuidas?".

Kolmas tähtis asi on kliinikumi töö uue struktuuri alusel. Minu ootused selle samu suhtes on isegi ületatud - juhatusele laekub pidevalt kliinikute ja teenistuste ettepanekud, kuidas teha asju paremini. Ettepanekud ja ka kriitika on olnud konkreetsed ja asjalikud. Näen iga päev, kuidas arenemine on saanud loomulikuks asjaks. Kõike ei jõua kohe ja ka uued asjad nõuavad harjumist, kuid ilmselgelt on muutumine saanud elu iseenesestmõistetavaks osaks. Palju tööd on veel ees ja kõige

ohtlikum on loorberitele puhkama jäämine, sestap on suur ka meie vastutus kõige järgneva eest. Kuid kord aastas võib ka saavutatut üle uhkust ja rõõmu tunda. Soovin häid jõule kõigile kliinikumi töötajatele ja sõpradele!

MART EINASTO,
juhatuse liige

1999. aastal tegi kliinikum läbi põhjalikud ümberkorraldused, kuid muudatuste aeg nn nelja numbri pöörilpäeval otsa ei saanud.

Mulle tundub, et kliinikum on läbi teinud sisemise muutumise staatilisest organisatsioonist pidevalt õppivaks. Aasta alguses oli traagelniite ja rabadust veel näha, probleemid näisid tihti ületamatuna. Nüüdseks tundub ajuti, et muutused on möödas. Tegelikult on aga midagi muud: muutused toimuvad iga päev. Me oleme ümberkorraldustega juba nii harjunud, et neid paljuski enam ei märka, vaid peame igapäevase elu lahutamatuks osaks.

Äsja allkirjastasime arvatavasti kogu kliinikumi ligi 200 aasta pikkuse ajaloo suurima ühekordse tehnoloogia hanke, kogumaksumusega üle 70 miljoni krooni. Selline hange annab lähiajal rohkelt lisavõimalusi edendada diagnoosimise ja sellega ka ravi kvaliteeti. Aga ka kohustab.

Aavo Juusi foto

Ravikvaliteet ning ravijuhised on olnud võtmesõnadeks kogu mööduva aasta jooksul. Kevadel korraldatud kvaliteedikonverents andis kõneainet ja hoogu ka väljapoole kliinikumi piire. Järgmise viie aasta jooksul jääb kvaliteet kogu meie tegevuse tausteesmärgiks. Rootsi valitsuse poolt jõulukuu alguses tehtud otsus eraldada kliinikumi arenduskava läbiviimiseks 4,8 miljoni Rootsi krooni suurune toetus on tunnustus meie senise tegevuse tulemuslikkusest ja meie usaldusväärsest. Uskuge, sellele otsusele eelnes mitu kuud tööd, mille käigus tutvuti põhjalikult meie senise tegevuse ja plaanidega.

Uus arenduskava tähendab muutuste saamist kliinikumi igapäevase tegevuse lahutamatuks osaks. Arenduskava valmimine kuue kuu jooksul ei ole lihtne ülesanne, kuid teostatav. Vähemalt meie jaoks!

Ilusaid jõule!

JAANUS PIKANI,
juhatuse esimees

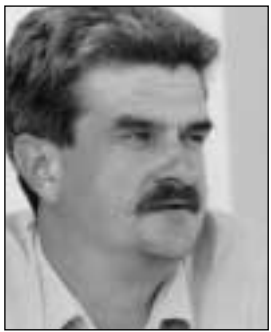
Ärevast algusest rahuliku Aastalõpuni

Lõppema hakkav aasta oli oma tulekul kantud suuresti apokalüptilistest meeleoludest, seda nii globaalselt kui lokaalselt. Aastatuhandumbri vahetusega seotud hirmud panid tegema agaraid ettevalmistustoid võimalikeks kriisisituatsioonideks üle ilma. Kliinikumi põhitegijad - kliinikud - valmistusid alustama funktsioneerimist iseseisvate majandusüksustena. Sellega olid seotud nii lootused kui ka kartused, kuidas uued üksused ja uued juhid hakkama saavad.

Selle aasta esimese ööpäeva lõpuks oli selge, et aasta 2000 probleem ei halvanud inimkonda tervikuna ega eraldi ka kliinikumi. Samas osutusid mitmed ettevalmistuste käigus rakendatud meetmed ja tehtud investeeringud aasta jooksul kasulikuks ja vajalikuks.

Ka kliinikute käivitamine kulges suhteliselt sujuvalt. Suveks oli selge, et kõik kliinikud toimivad. Ehkki lõplikke kokkuvõtteid on praegu vara teha, võib väita, et nii kliinikum tervikuna kui ka enamik kliinikuid on aastaülesannetega edukalt hakkama saanud.

Igal aastal korduma kipuvad probleemid, nagu haigekassalepingute ja eelarvedistsipliini järgimine, ei puudunud ka tänava. Ometi on olukord aasta lõpuks tunduvalt stabiilsem, kui see oli mitmel eelmisel aastal. Kliinikumi ravi- ja diagnoosiparaatide pargi parandamise on tehtud kõigi aegade suurim investeering. Selgemad piirid on saanud nii mõnedki tulevikuvisionid, eeskätt uue maja perspektiiv - on ju käivitunud uue arengukava väljatöötamine.

Soovin teile kõigile mõnusat jõuluaega ja lõõgastavat aastavahetust.

URMAS SIIGUR,
juhatuse liige.

Mis jäi meelde Aastast 2000

Peatselt mööduv aasta jäi meelde eelkõige selle poolest, et kliinikumi eelarve tervikuna osutus küllaltki täpseks. Seega oskame kogukulusid ja -tulusid piisava täpsusega ennustada. Teiselt poolt vajavad allüksuste eelarved täpsustamist ja siin oleks loorberitele puhkama jäämine küll ülimalt ennatlik.

Teiseks jääb aasta 2000 kindlasti meelde esimese aastana, mil eelarve tuli koostada uute kliinikumi majandamisreeglite järgi. Ka selles vallas ületavad positiivsed tulemused vajakajäämisi. Reeglite põhimõtted on ennast praktikas tõestanud ning kliinikute ja teenistuste liikumine majanduslikult otstarbeka tegutsemise suunas olnud märgatav ja esimese aasta kohta ka piisav.

Kolmandaks oleme kliinikumis olukorras, kus raamatupidamise esitatavad aruanded on juhtimisotsustele juba piisavalt tugevaks toeks. Muidugi on nii operatiivsuse, tarkvara täiendamise kui tänapäeval tunnustatud töömeetodite juurutamise osas veel palju teha, kuid põhimõtteliselt kajastab raamatupidamine tõeliselt kliinikumi majandusseisu. Võrreldes praegust olukorda näiteks aastaga 1998, ei ole põhjust häbeneda.

JAANO UIBO,
juhatuse liige

Lastekliiniku arstid kunstikooli diplomandi Kristi Tuhku gobelääni ees.

Aasta 2000 Lastekliinikus

Lastekliinikus algas uus aasta lõbusa ja naerurohke peoga, milles elati välja konkursside ärevus, rahulolu nende edukast lõppemisest ja lootused paremale tulevikule. Olime mõnest osakonnast ametlikult lahutunud (intensiivhematoloogia, lasteintensiivravi) ja naistekliinikust lapsi juurde saanud, oli kahtlusi ja kõhkusi.

Aasta lõpul võib aga julgelt öelda, et ametlik lahutus pole meie sisulist liitu nende osakondadega vähendanud, vajame alatasa üksteise nõu ja abi.

Kuidas siis aasta 2000 tegelikult läks ja mis oli see positiivne iva, mis jäi sõelale,

kui seda osakondades uurimas käisime?

Iga osakond on oma nägu ja mööduvat aastat kokku võttes selgusid ka osakondade mõnevõrra erinevad väärtushinnangud. Enamik meist hindab ilu enda ümber - vastremonditud ruume ja kunstiteoseid seinu kaunistamas -, samuti paranenud ravi- ja diagnoosivõimalusi uute aparatuuride näol, infotehnoloogia pakutavaid võimalusi. Osa märgib, et on tekkunud kindlustunne, suurenenud töötegemise rõõm ja huvi töö vastu. On tore, et lastekliiniku nõukogu olemasolu hinnati kui võimalust nii mõnigi probleem läbi vaielda ja seega ka osaleda otsuste tegemises.

Eriliseks ja teed rajavaks sündmuseks lastekliiniku elus kujunes Tartu Kõrgema Kunstikooli diplomandi Kristi Tuhku

diplomitöö - gobelääni "Minu nägu" (juhendaja A. Ollisaar) kaitsmine lastekliinikus ja selle imekauni vaiba kinkimine lastekliinikule. Novembris sai aga teoks lastekliiniku ammune soov: 25 eraisikut asutasid heategevusliku fondi, mis toetab laste ravitingimuste parandamist ja laste raviks vajalike tänapäevaste ravimeetodite kasutuselevõttu kliinikumis.

Aasta 2000 on olnud kohanemise, õppimise ja tegude aasta kogu lastekliiniku personalile. Soovime kõigile rõõmsat meelt ja positiivset suhtumist järgmiseks aastaks!

TIINA TALVIK,
IISI SAAME

Jaak Nilsoni foto

Prof Helgi Silm, nahakliiniku juhataja.

Aasta 2000 oli väga väikeste kliinikumi põhikorpustest eemal seisvate kliinikute elus väga suureks pöördeks, sest lõplikult hakkasid tööle nii meditsiinilised kui ka mittemeditsiinilised teenistused.

See tõi kaasa muutused kollektiivi struktuuris ja töökorralduses. Kahtlemata oli personalil raske uue olukorraga harjuda.

Meeldiv sündmus oli mullu teoks saanud arst-õppejõudude konkursi käivitamine 2000. aastal. Kahju, et kandideerijaid oli napilt, kuid sellele vaatamata sai komisjoni töö tulemusena objektiivse ülevaate kliiniku arstikonna tööd-tegemisest.

Suutsime tänava renoveerida päevaravi osakonna protseduuride toa ning haigete ooteruumi. Sellega seoses paranesid haigete ravi ja personali töötingimused nii päevaravi osakonnas kui ka polikliinikus. Üsna pea avatakse ka jalaravi kabinet

Aastal 2000 alustas uut põhimõtetel tööd Eesti naha- ja suguhaiguste arstide selts. Ees seisab eriala arengukava väljatöötamine.

Teadustöö edendamise eesmärgil on meil alanud koostöö Rootsi Linköpingi ja Saksamaa Göttingeni ülikooli nahahaiguste kliinikuga.

Loodan, et 2001. aasta meie erialal rohkem edu toob. Selleks soovin kogu kollektiivile uueks aastaks indu ja teotahet!

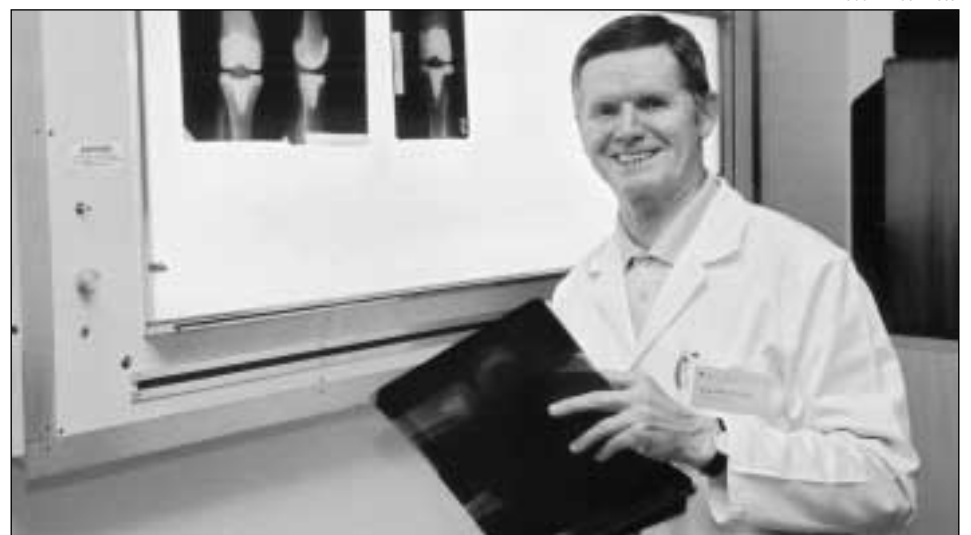
HELGI SILM,
nahakliiniku juhataja

Mille poolest oli aasta 2000 Meriline ja meeldejääv?

Eelkõige oli see meeldivalt töörohke aasta, kliinikule ka iseseisva otsustamise ja tegutsemise aasta. Paljudele arstidele oli see õppejõuna alustamise aasta, mis pani lugema meditsiinikirjandust, ette valmistama praktikume või loenguid. Kliiniku juhtijalt nõudis see aasta eelarvest kindipidamist vastavalt kliinikumi majandamisreeglitele. Püüdsime optimeerida voodifondi, rakendasime uusi ravimeetodeid ja mis veel väga oluline: käivitasime päevakirurgia. Teadustöös arendasime koostööprojekte mitme instituudiga, esitasime taotluse sihtfinantseerimiseks, publitseerisime kolm CC artiklit ja artikleid Eesti Arstis. Valdavalt oli meie õlgadel ka Eesti traumatoloogide-ortopeedide II kongressi läbiviimine, millega seoses aitasime toimetada Eesti Arsti ortopeedia-alast lisanumbrit.

Töötasime välja patsientide olmes-tandardid ja viisime läbi patsientide rahulolu uuringu.

Kõige selle juures oli aga peamine tipp-

Prof Tiit Haviko, traumatoloogia ja ortopeedia kliiniku juhataja.

tasemel ravitöö. Ja meeldiv on ka arvata, et tõenäoliselt lõpetame selle aasta nn plusskliinikute hulgas. Tahan siinkohal tänada kõiki kliiniku töötajaid hea koostöö, üksteisemõistmise ja entusiastliku töös-suhtumise eest.

Soovin kõigile rahulikke jõule ja rõõmsat aastavahetust!

TIIT HAVIKO,
traumatoloogia ja ortopeedia
kliiniku juhataja

Jaak Nilsoni foto

Mööduv aasta jääb meelde üsna edukana. Hea meel on selle üle, et muutused kliinikumis on võtnud rahulikuma tempo ning rohkem jääb aega asju läbi mõelda ja planeerida.

Seetõttu on ka tulemused olnud paremad ja rõõmu saavutatust rohkem.

Ülemõed moodustavad nüüd tubli ja töövõimelise ühenduse. Igaüks neist on andnud panuse nii oma kliiniku/teenistuse kui ka kogu kliinikumi arenguks. Samuti on märkimisväärsed tulemused saavutanud mitmed ülemõdede juhitud

töörühmad, kus õed on aktiivselt osalenud. Üldse on õed tänava silma paistnud oma eduka tegevusega nii õppimises, tööelus kui ka oma huvide kaitsmisel.

Isiklikus elus jääb aasta 2000 tähistama mulle poja põhikooli lõpetamist ja gümnaasiumisse astumist ning viimaste aastate õnnestunumat suvepuhkust. Kanuumatk Võhandu jõel ja Eestimaa kaunid kohad jätsid unustamatu mulje. Paljud selle suve ettevõtmised kujundasid minus veendumuse, et suvepuhkuse veetmiseks ei tule ilmingimata piiri taha sõita.

Uuel aastal soovin stabiilsust ja võimalust kõike planeeritud ellu viia. Samuti loodan, et paraneb inimeste omavaheline suhtlemine. Kui me üksteise vastu ausad ja heasoovlikud oleme ning kolleegidest

lugu peame, jäävad paljud probleemid suhtlemisel olemata.

Soovin kõigile rahulikke jõule ja toredat aastavahetust!

TIINA FREIMANN, kliinikumi ülemõde.

IT ja 2000 aasta

Meditsiiniinfo vallas on olukord käesoleva aasta jooksul stabiilne olnud. Arenenud on raamatute kättesaadavus. Uudsenä on hakatud looma elektroonilist raamatukogu. Esialgu on selles küll 15 raamatut ja kätte saab neid TÜK si-sevõrgu kaudu (www.cut.ee/infokeskus - interaktiivsed käsiraamatud). Samuti on koduleheküljel info 80 täistekstiga teadusliku ajakirja kohta - need on interneti vahendusel tasuta kättesaadavad.

On muudki huvitavat. Nii on sellest aastast kättesaadavad mitmesugused ravialased ja erakorralist meditsiini käsitlevad andmebaasid (Micromedex Health Care Series). Töötati välja uus kursuse vorm, mida saab kasutada suure hulga kuulajate korral arvutialaseks väljaõppeks.

Infoteenistuse areng on olnud tormiline. TÜK arvutivõrk on jõudnud juba sellise suuruseni, mis tingib kvalitatiivselt uute põhimõtete rakendamist. Tavaliselt järgnevad ekstensiivse arengu perioodile tagasilöögid ning sellest tulenevad baasi tugevdamine, töö reorganiseerimine ja mis seal salata, ka teatav bürokratiseerumine. Kui baasi tugevdamist tavakasutaja peaaegu ei märka, siis baasi nõrkusi aga küll: serverite seisakud, info kadumine jt. Suurt tähelepanu on reorganiseerimisel pööratud klienditeeninduse reorganiseerimisele, millega paratamatult kaasneb peatselt ka kohustuslik kliendi väljaõpe.

Näib, et tekkima hakkab hoopis olukord, kus infokeskuse väljaõppe võimalusi ei kasutata küllaldaselt: mitmesugused kursused hakkavad ära jääma osavõtjate vähesee tõttu. Loodetavasti on põhjuseks see, et kõik oskavad juba kõike. Samas oleme jõudmas olukorda, mille tekitab totaalne arvutiseerumine: tööle lubamise aluseks on vajalike arvutiprogrammi kursuste läbitegemine.

Mis aga puutub paberliku asjaajamise kasvu, siis on see kahjuks paratamatu: suur süsteem ei saa põhineda kokkulepetel, meelepidamistel ega emotsioonidel. Niisiis: suur süsteem on käivitumas, viljad tulevad tulevikus.

RAUL TALVIK, juhatusel

Jaak Nilsoni foto

Käesolevast aastast on stomatoloogiakliiniku struktuur muutunud:

Kliinik koosneb 5 üksusest: suu- ja hambahaiguste, lastestomatoloogia, suukirurgia, näo-lõualuudekirurgia osakonnast ja hambaproteesikeskusest. Seega moodustame ühtse terviku ning saame tunduvalt otstarbekamalt tegutseda. Nii kliiniku juhatajale, direktorile, ülemõele kui ka osakonnajuhatajatele on see aasta olnud uus katsumus. Oleme püüdnud täiesti uuel tasandil tagada oma ühise tegevuse tulemusena arstiabi kõrge kvaliteedi. Ravitöö on muutunud tunduvalt efektiivsemaks - sellest annavad tunnistust patsientide statsionaaris viibimise aja lühenemine, operatsioonide ja ravitud patsientide arvu kasv. Töö planeerimisele aitab kaasa kliinikumi saadav informatsioon haigekassalepingute täitmise kohta.

EDVITAR LEIBUR, stomatoloogiakliiniku juhataja

Jaak Nilsoni foto

Dots Andres Pulges koos ülemõega veresoontekirurgia osakonnas jõulupuud ehtimas.

Kogu kollektiiv on aasta jooksul kõvasti tööd rahanud ja see peegeldub ka igakuistes majandusaruannetes.

Aastale tagasi vaadates tundub, et jääme jalgadele. Järgmisel aastal saab peale ravija majandustegevuse oluliseks eesmärgiks personali koolitus. Südame-veresoonekonna ja rindkere kirurgidel on Eesti

tingimustes pea võimatu end täiendada, seepärast suunamegi pilgu piiri taha. Loodetavasti on järgmise aasta lõpul meil siis ka rohkem kliinikumile kasulikke uudiseid laiaast maailmast.

Täna kogu oma kliiniku kollektiivi vastupidamise eest! Terve kliinikumi perele aga soovin kardiovaskulaar- torakaalkirurgia kliiniku poolt kaunist pühadeaega.

ANDRES PULGES, kardiovaskulaar-torakaalkirurgia kliiniku juhataja

Tänavune aasta algas ka kopsukliinikus uuendusterohekna - paljutki oli teisiti kui vana aasta viimasel päeval.

Olid toimunud märgatavad muutused kliiniku ja osakondade juhtkondades. Seetõttu on mööduv aasta mõnes mõttes olnud kohanemise ja leidmise aasta. Sama võib ka öelda kliinikumi struktuuride uuel moel tööleasumise kohta. Hea, et vastastikuseid mõodalaskmisi on lahendatud üksteisest arusaamise vaimus ja püütud üheskoos leida parimat lahendust.

Kopsukliinikul on kopsuhaigete ravis pikaaegsed kogemused ja traditsioonid. Patsientide huve silmas pidades on välja arendatud ühes hoones kogu nende raviks vajalikud infrastruktuurid. Hea on, et vaatamata uute struktuuriüksuste loomisele on säilitatud ühes hoones kopsuhaigete raviks vajalik terapeutiline, kirurgiline ja intensiivravi pool, samuti vajalikud abiteenistused. See näitab juhtkonnal kindlat tahet tagada patsientidele maksimaalselt soodne keskkond.

Kõrgema etapi raviasutusena on kop-

sukliinik koht, kuhu tulevad keerulisemad haiged kogu Lõuna-Eestist ja kaugemaltki. Kogenud pulmonoloogid suudavad neist paljudele oodatud abi anda. Teame, et on olemas häid diagnoosi- ja raviaparate, mis võimaldaksid meil olla palju täpsemad ning resultatiivsemad. Nende hankimiseks on koostatud investeringute plaan ja kui see õnnestub ellu viia, siis suudame veelgi rohkem anda abi, mis on kõrgema etapi raviasutuse vääriiline.

Tänavu on lühenenud keskmine voodis lamamine, on suurenenud voodihõive ja imelik küll - kasvanud ka ravil viibinud patsientide arv. Suureneb ambulatoorse töö maht.

Seoses viimastel aastatel toimunud muutustega tuberkuloosihaigete ravi korralduses on vähenenud nende haigete statsionaaris viibimise aeg. Prioriteet on kontrollitav ambulatoorne ravi. Pikaajalist haiglaravi vajavad ravimresistentset tuberkuloosi põdevad patsiendid ning asotsiaalse taustaga isikud, kes moodustavad ka suure osa Tartu tuberkuloosiosakonna patsientidest. Nende haigete ravi nõuab häid diagnoosivõimalusi, kogenud kaadrit ning eeldab ka osakonna ümberehitamist vastavalt tänapäeva tervisekaitse nõuetele.

Lähiajal on plaanis koondada multiravimresistentsete tuberkuloosihaigete ravi kolme keskusesse, üks nendest on SA TÜK kopsukliinik.

Lõppeva aasta jooksul on osakonna töös toimunud mitu positiivset muutust. Aasta algul lõppes tuberkuloosiosakonna "vana maja" remont ning personal sai omale normaalsed töötingimused. Augustis alustas samas majas tööd tuberkuloosihaigete ambulatoorne vastuvõtt, mis varem paiknes Maarjamõisa polikliinikus, ning kontrollitava ravi kabinet.

Viimases kvartalis õnnestus alustada ka palatikorpus ümberehitust, mille käigus on plaanis välja ehitada korralik ventilatsioonisüsteem. Lisaks kliinikumipoolsele finantseerimisele toetab ehitust Põhja-maade abiprojekt, tööd on planeeritud kahele aastale. Ning peale igapäevase ravi- ja õppetöö on osakond ka üheks tuberkuloositorje programmi koolituskeskuseks.

ALAN ALTRAJA, kopsukliiniku juhataja

KALJO MITT, kopsukliiniku direktor

Mõtteid mööduvast aastast

Käesolev kolme nulliga aasta jääb meile ennekõike meelde kui aasta, mil anesthesioloogia-intensiivravi kliiniku idee tegelikkuseks sai. See oli aasta, mis sundis inimesi oma mõtteviisi ja igapäevast tegevust kõvasti muutma. Olulised ümberkorraldused toimusid kõikides osakondades. Lahendada tuli keerulisi koostööküsimusi nii osakondadesiseselt kui ka teiste kliinikute ja teenistustega. Oluliseks sai oma kliiniku tunde ja majandusliku mõtteviisi kujundamine inimestes.

Lõppev aasta jääb kindlasti meelde ka erakorralise meditsiini osakonna (EMO) sünniaastana. See on toonud anesthesioloogia-intensiivravi kliinikule kuhjaga probleeme, mida tervikuna on koostöös teiste kliinikute kolleegidega edukalt lahendatud. EMO kui kogu kliinikumi visiitkaart ja ideekandja on saanud atraktiivseks mitte ainult kliinikumini, vaid ka teiste Eesti haiglate jaoks.

Soovin ka järgnevatel aastatel kõikidele anesthesioloogia-intensiivravi kliiniku töötajatele energiat ja jätkuvat koostöövalmidust ühiste eesmärkide saavutamiseks.

Kauneid jõule ja lõbusat aastavahetust meie kliiniku juhatusel nimel

AGO KÕRGVEE

Jaak Nilsoni foto

Prof Ants Peetsalu, kirurgiikliiniku juhataja.

Mille poolest oli 2000. aasta eriline, meelde jääv?

Kirurgiikliiniku juhina tooksin esile nii mõnegi positiivse muutuse. Mööduva aasta jooksul on väga oluliselt paranenud patsientide olmetingimused - on remonditud palju palatid ja nendega seotud abiruumid. Diagnostikas on tähtis olnud videodendoskoopia uue aparatuuri kasutuselevõtt seedetrakti haiguste diagnoosil ja endoskoopiliseks raviks. Suurenenud on laparoskoopia kasutamine "ägeda kõhu" diagnostikas, sealhulgas kõhutraumade korral. Vajaduse korral kombineeritakse seda ravilaparoskoopiaga: laparoskoopiline apendektoomia, operatsioonid günekoloogilises sfääris jne. Laienenud on endoskoopilise kirurgia amplituud: laparoskoopiline fundoplikatsioon refluksosofagiidi korral, laparoskoopiline neerupealise, neerutsüsti ja ka neeru eemaldamine.

Ravi aspektist kõige olulisemaks tuleb pidada organtransplantatsiooni arengut kirurgiikliinikus - seda vaatamata ümberkorraldustele ja osa spetsialistide lahkumisele Tartust Tallinna. Tänavu on tehtud Eesti kohta rekordarv, s.o. 50 neerusiirdamist (1999 - 20, 1998 - 39, 1997 - 32). Oleme käivitanud regulaarselt töötava erinevate kliinikute ja teenistuste vahelise neerutransplantatsiooni töögrupi. Oluliselt tuleb pidada ka kirurgilis-tehnoloogilist edukalt tehtud teist maksasiirdamist, seekord ilma Soome partnerite osavõtuta. Märkimisväärne on põletuskahjustustega lastel varajase nekrotoomia kasutamine koos nahaplastikaga ning elastsete naelte kasutuselevõtmine luumurdude osteosünteesiks. Kvaliteetse ravi foonil on nii võimalik oluliselt lühendada haiglaravi aega ja vähendada ravikulutusi.

Kirurgiapolikliinikus jätkub ühepäevakirurgia osakaalu pidev kasv - ca 20% võrreldes eelmise aastaga. Järjest enam tehakse seal operatsioonid primaarsete kubeme- ja nabasongade puhul, sh. allomaterjali kasutades. Lastel on kasutusele võetud varajane, s.o 4-8 nädala vanustel beebidel hemangioomide ravi.

Diplomieelse arstiõppe kõrval on kirurgiikliinik teinud märkimisväärset tööd täiendkoolituse läbiviimisel. Eesti arstikonnale on läbi viidud 9 ühenädalast täiendustsükli, lisaks veel osaletud lektoritena 9-s teiste kliinikute poolt organiseeritud tsükliks.

Oluliselt tuleb pidada 3 teadusartikli publitseerimist rahvusvaheliselt aksepteeritud teadusajakirjades ning 5 artiklit ajakirjas Eesti Arst, samuti 3 teadusartikli, mille autoriteks on lastekirurgid.

Eeltoodu on vahest olulisem ja meelde jäävam töömahukast lõppevast aastast. Arvan, et kirurgiikliinik on 2000. a teinud tööd kõigil tasanditel hästi. Mul on hea meel tänada kogu kirurgiikliiniku peret tehtu eest ja soovida kõigile rahulikke jõule ja head saabuvat uut, 2001. aastat.

ANTS PEETSALU,
kirurgiikliiniku juhataja

Kliinikumi Leht

TOIMETAJA: SVEA TALVING
KEELELINE KORREKTUUR: KRISTA LEPPIKSON
KUJUNDUS: INDREK KOSTER

TOIMETUSE E-MAIL JA KONTAKTANDMED:
kliinikumileht@kliinikum.ee
svea.talving@ispfactum.ee
TEL. 0 677 9027, FAKS 07 319 402

KLIINIKUMI LEHT ILMUB 1 KORD KUUS
TRÜKK: LAKRITO. TRÜKIARV 1500 EKS.

Hea aasta 2000

Kardioloogiikliiniku jaoks võib lõpetat aastat lugeda tõiseks ja kordalainuks. Oleme juurde saanud uut diagnostilist aparatuuri ja on juurutatud ning rutiinseks muutunud mitmed uued ravimeetodid. Kliinilise füsioloogia osakonnale ostime uue ehokardiograafi "Sonos 5500" ja automaatanalüüsi võimaldava EKG aparati "Mac 1200". Ainukesena Eestis teeb see osakond füüsilise koormusega ja dobutamiiniga stress-ehho teste ning alustatud on ka kontrastainega ehokardiograafilisi uuringuid vasaku vatsakese funktsiooni hindamiseks. Juurutatud on värvi-kineesi, akustilise kvantifitseerimise ja koe-Doppleri meetod vasaku vatsakese süstoolse ja diastoolse funktsiooni hindamiseks ning alustatud on koe-Doppleri kasutamise lisajuhetee asukoha määramiseks antegrade Kenti kimbuga haigetel. Erakorralise kardioloogia osakonnas on ägedate koronaarsündroomidega haigetel rutiin-

selt kasutusel agressiivne trombolüütiline, antikoagulant- ja antiagregant-ravi, mis võimaldab suurel protsendil haigetest saavutada müokardi efektiivse reperfusiooni. Uueks juurdunud ravimeetodiks on ateroskleroosilise naastu stabiliseerimine varase statiinraviga. I kardioloogiaosakonna visiitkaardiks on rütmihäiretega haigete ravi. Kaasaegse interventsionaalse ravi (kateeterablatsioonid) maht püsib küll 1999. aasta tasemel, aga ravima on hakatud keerulisemaid arütmiaid. Koostöös kardiokirurgia osakonnaga on kasutama hakatud kaasagsemad ja füsioloogilisemad tehiserütmureid. II kardioloogiaosakond kinnistas oma rolli hüpertensiooni ja düslipideemiate diagnoosimise ja ravi juhtiva keskusena Eestis.

Kujutleme radioloogia-teenistuse peret noore aednikuna ühismajandi õunaaias.

Ja kuidas siis kulges aednikuaasta 2000? Eelnenud perioodid ei olnud maaviljelust soosinud. Muld oli välja kurnatud, õunapuud vanaks jäänud ja metsistunud. Roostetanud labidas murdus juba kevadise kaevamise ajal. Õnneks said nii majandi esimees kui ülejäänud juhatus aru, et ilma korraliku õunaaiata ei ole ühismajandil tulevikku.

Esimese tööna võeti käsile maa väetamine. Suurfarmist lasti tuua 60 koormat sõnnikut. Seda oli mitu korda rohkem kui eelnenud viisaastakutel kokku. Osteti ka uusi õunapuustikuid. Lisaks vanadele

tuntud sortidele 'Mammo', 'Ultra' ning 'Panorama' otsustati soetada ka eksootilisi ja kalleid sorte 'Gamma', 'Kompu', 'Ango' ja 'Magne'. Kuna ei kolhoosiperi ega muud lõunapiirkonna elanikud pole kõiki neid uusi sorte veel eluski maitsta saanud, siis on oodata, et nõudlus tuleb suur.

Soe ja pikk suvi soosis aedniku tegevemisi. Puud õitsesid kenasti ja esimese saagi üle ei saanud kurta. Järgnenud mahe sügis ning leebe talv soosisid ka eksootiliste õunasortide arengut. Nii saabki aednik nüüd rahulikult jõule pidada.

Väike mure on südames järgmise aasta pärast - ega viimati peaaegronoomi otsus anda iga neljas ubin riigi õunasalve oma peret nalga jäta? Aga mis tost, eks riigisalv ole ju tühi ka ning lõppude lõpuks läheb see kõik meie ühise õnne hüvanguks ...

2000. aasta meelde jäävaim sündmus

oli kahjuks eba-meeldiv - elektronkirjade serve-ri katkiminek septembri algul.

See insident tekitas palju pinget ja emotsioone, aga juhtunule positiivsemalt vaadates oli see ajendiks veelgi rangemalt korraldada meie infosüsteemide tagamist.

Informaatikateenistusele, nagu kindlasti tervele kliinikumile, oli aasta 2000 sisemise korrastamise ja eneseleidmise aeg. Teenistus sai uue põhimääruse, osakondade töö on ümber korraldatud ning sisemist töökorraldust on oluliselt muudetud. Igapäevaelu märkamatuks toimimiseks ja arendustööde häireteta teostami-

Jaak Nilsoni foto

seks on kehtestatud hulk reegleid ja eeskirju. Suurim töö infosüsteemide vallas oli ravivaarvete keskregistri loomine, mis on abiks ravirahade arvestamisel, kuid on ka korralikuks aluseks elektroonilise haigus-

Uue meetodina juurutati ööpäevane vererõhu monitoorimine samaaegse EKG Holter-monitooringuga südamekahjustusega hüpertoonikutel. TÜK Kardioloogiikliiniku Lipiidikeskus juhtis 2000. aasta kolesterooliprojekti ja osales kõigis maakondades südamekabinettide loomisel. Kardioloogiikliiniku osakonnad osalesid aktiivselt rahvusvahelistes ravimiuuringute. Suure järjekindlusega on toimunud informatiivsed üritused ja haigusjuhtude demonstratsioon ning arutelu. Kõik osakondade vanemõed said oma kasutusse arvutid, mis tegi informatsiooni leviku oluliselt kiiremaks. Statsionaarsetes osakondades võeti kasutusel uus öendusdokumentatsioon.

Mõningast edu oleme saavutanud ka nii personali kui haigete olme parandamisel, kuigi siin on veel palju teha. Arvan, et paranenud on töökultuur. See kõik teebki rõõmu.

PROF REIN TEESALU,
kardioloogiikliiniku juhataja

Jaak Nilsoni foto

Radioloogiateenistuse direktor Margus Ulst teeb koos traumatoloogia ja ortopeedia kliiniku direktori Aivar Pintsariga järgmise aasta plaane.

MARGUS ULST,
radioloogiateenistuse direktor

loo arendamisel. Arvutiabi põhilised ümberkorraldused peaksid 2000. aasta lõpuks valmis saama, tuleval aastal peame põhiliselt keskenduma kvaliteedi tõstmisele.

2000. aasta teebki eriliseks see, et oleme saanud toimiva IT-struktuuri ja hea meeskonna ning võime põnevuse ja ootusega tulevikku vaadata. Tööd ja uusi huvitavaid tegemisi jätkub IT valdkonnas veel kauaks ning loodame, et suudame need ka hästi läbi viia.

Häid jõule ja veelgi paremat järgmist IT-aastat!

ERKKI LEEGO,
IT teenistuse direktor

Ludvig Puusepp 125

Igal ajastul on oma suurkujud. Kui aga inimese antud panus leiab hindamist ka veel aastaid peale ta lahkumist, võib uskuda tema püsima jäämist ka rahva ajaloos.

Eesti meditsiiniajalukku on kindla jälje jätnud neurokirurg professor Ludvig Puusepp (1875-1942), kes omal ajal oli Tartu Ülikooli tõenäoliselt ainus rahvusvahelise teadusmaailma poolt aksepteeritud õpetlane.

3. detsembril oli Ludvig Puusepa 125. sünniaastapäev ja 8. detsembril pidasid Eesti neuroloogid ja neurokirurgid Tartu Ülikooli raamatukogus sellele aastapäevale pühendatud teaduskonverentsi. Ettekanded käsitlesid uusimaid andmeid närvikoe siirdamise kliiniliste katsete tulemustest (prof Toomas Asser), tüvirakkudest ja nende kliinilise kasutamise võimalustest (prof Aavo-Valdur Mikelsaar) ja tõendus põhised meditsiinist (prof Rein Zupping). Kuna Ludvig Puusepp oli Eesti Teaduste Akadeemia esimese koosseisu akadeemik, oli konverentsile Teaduste Akadeemiast tulnud tervitusi tooma akadeemik Mihkel Veiderma.

Ludvig Puusepp oli ka nende hulgas, kes algatasid Prantsuse Teadusliku Instituudi rajamise Tartusse, seetõttu oli külal-

Konsultatsioon L. Puusepp vasakult esimene.

iste hulgas Prantsuse kultuuriataõe Genevieve Ichard.

Ludvig Puusepa õpilaste õpilased hoiavad mälestust temast elavana: traditsiooniliselt peetakse igal aastal loeng Puusepale, asutatud on Puusepa medal. Aastapäeva puhul anti välja ka Ludvig Puusepa eri tegevusvaldkondi peegeldav raamat.

ÜLLA LINNAMÄGI,
TÜ närvikliinik

Zarz Puuseppast tundmatu patsiendi pilgu läbi.